Бинго

миллионер

12
19
10
1
5
22
25
13
20
23
9
8
2
3
18
14
24
17
16
21
4
7
6
11
15

Бинго
миллионер

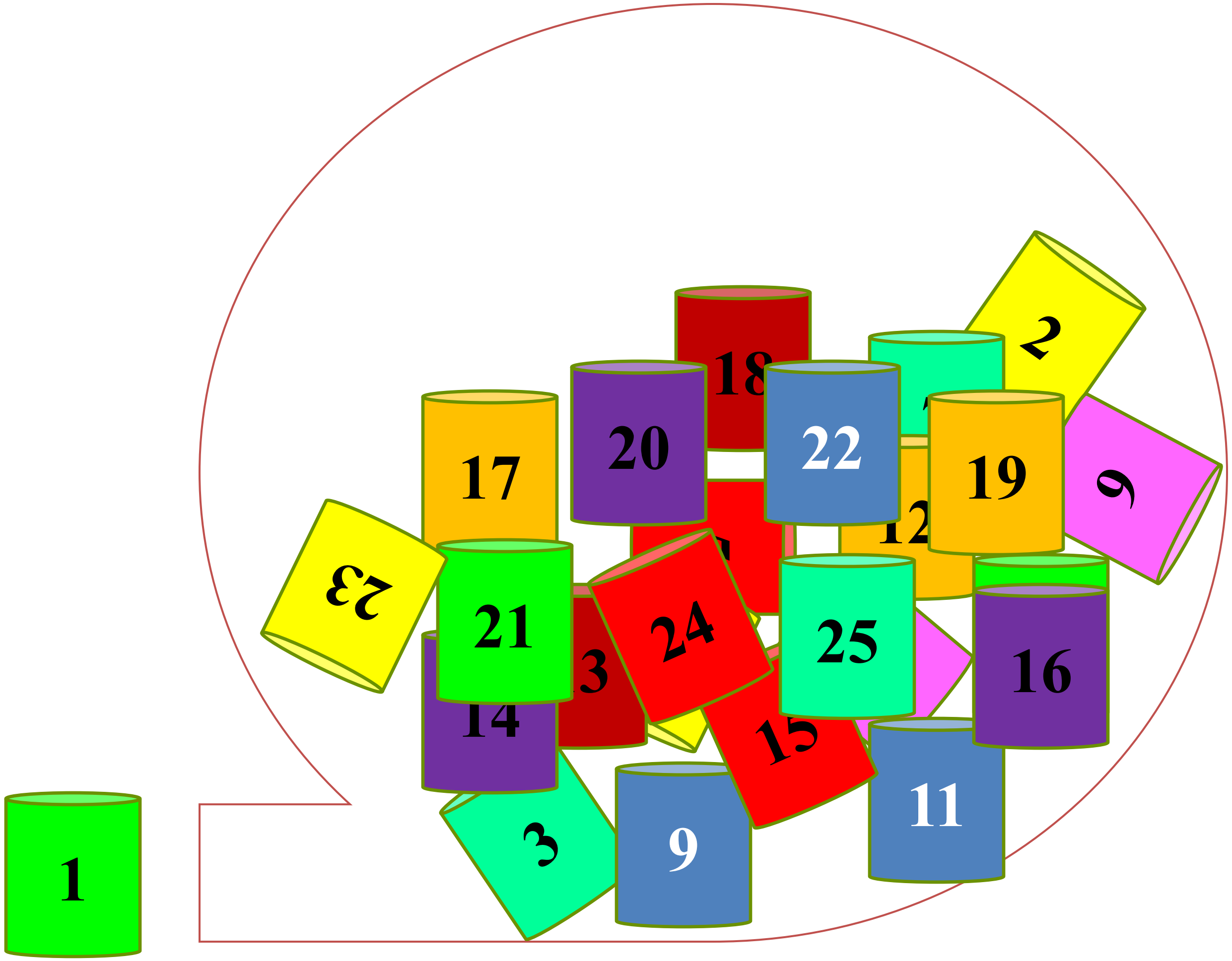

Бинго
миллионер

Құстарды зерттейтін зоология ғылымының саласы?

Орнитол

Бинго

миллионер

Бинго
миллионер

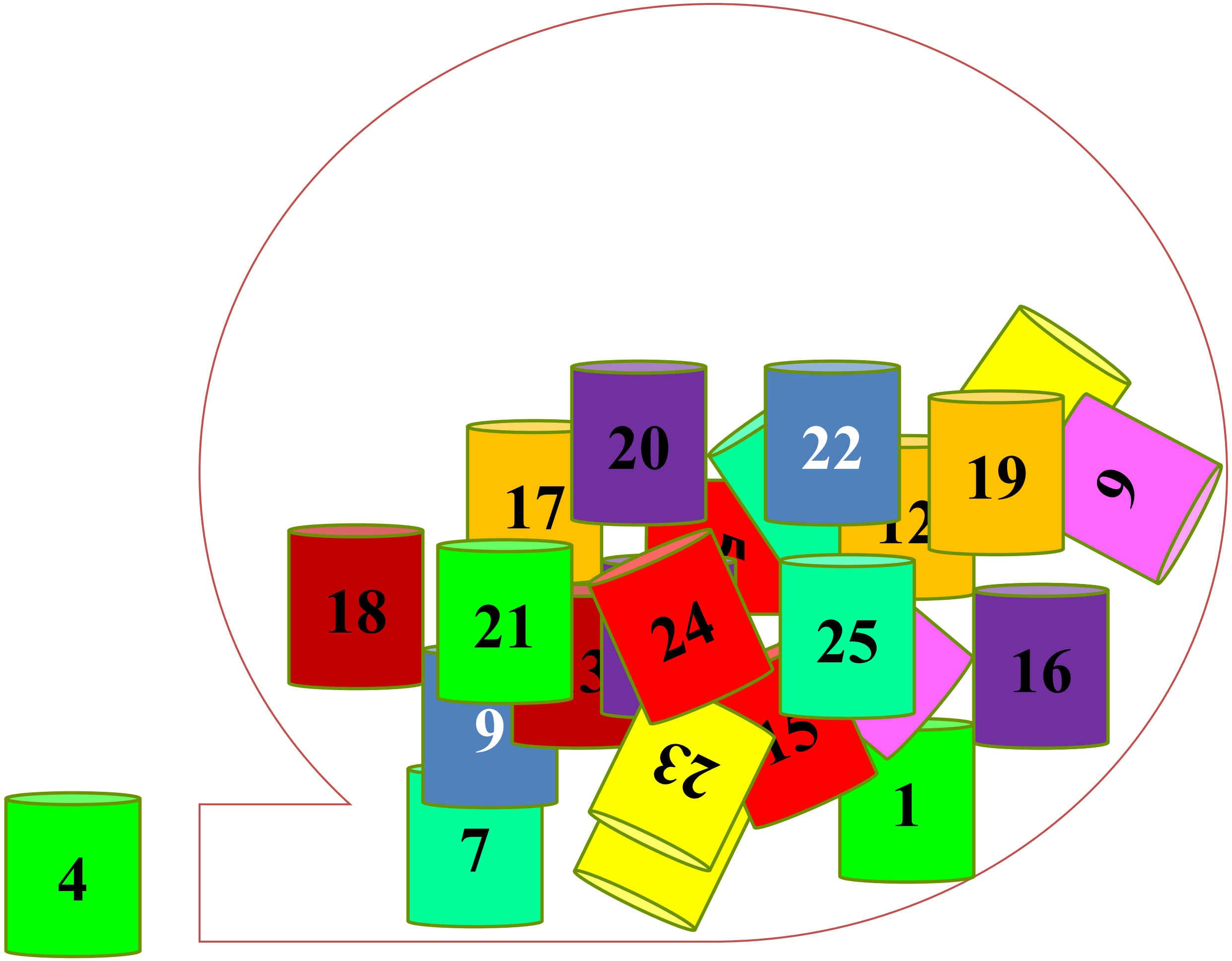

Бинго
миллионер

Құстарда өңештің кеңейген бөлігі

Жемсау

Бинго

миллионер

Бинго

миллионер

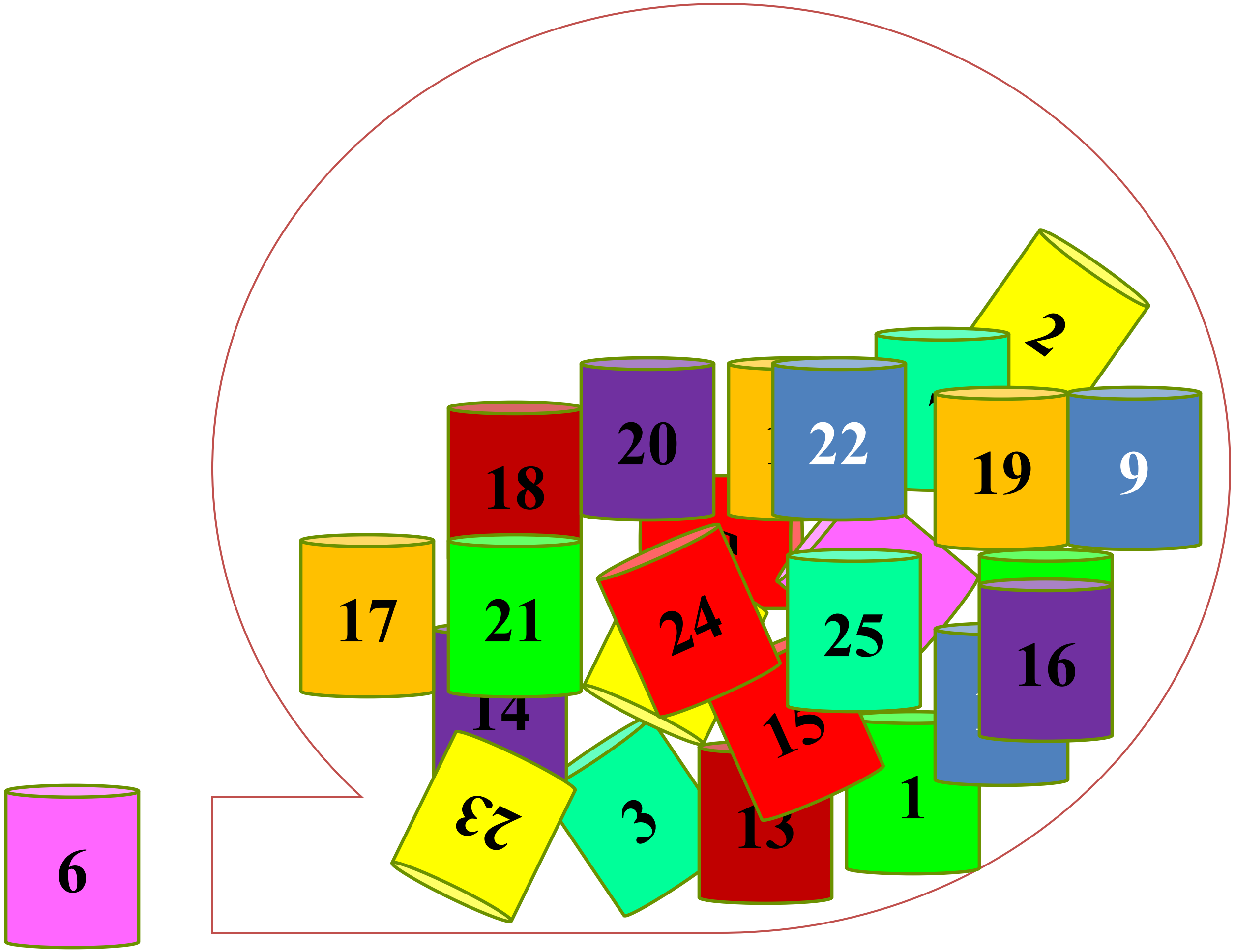

Бинго

миллионер

Құрлықтағы ең ірі сүтқоректі жануар?

Африкал

Бинго

миллионер

Бинго
миллионер

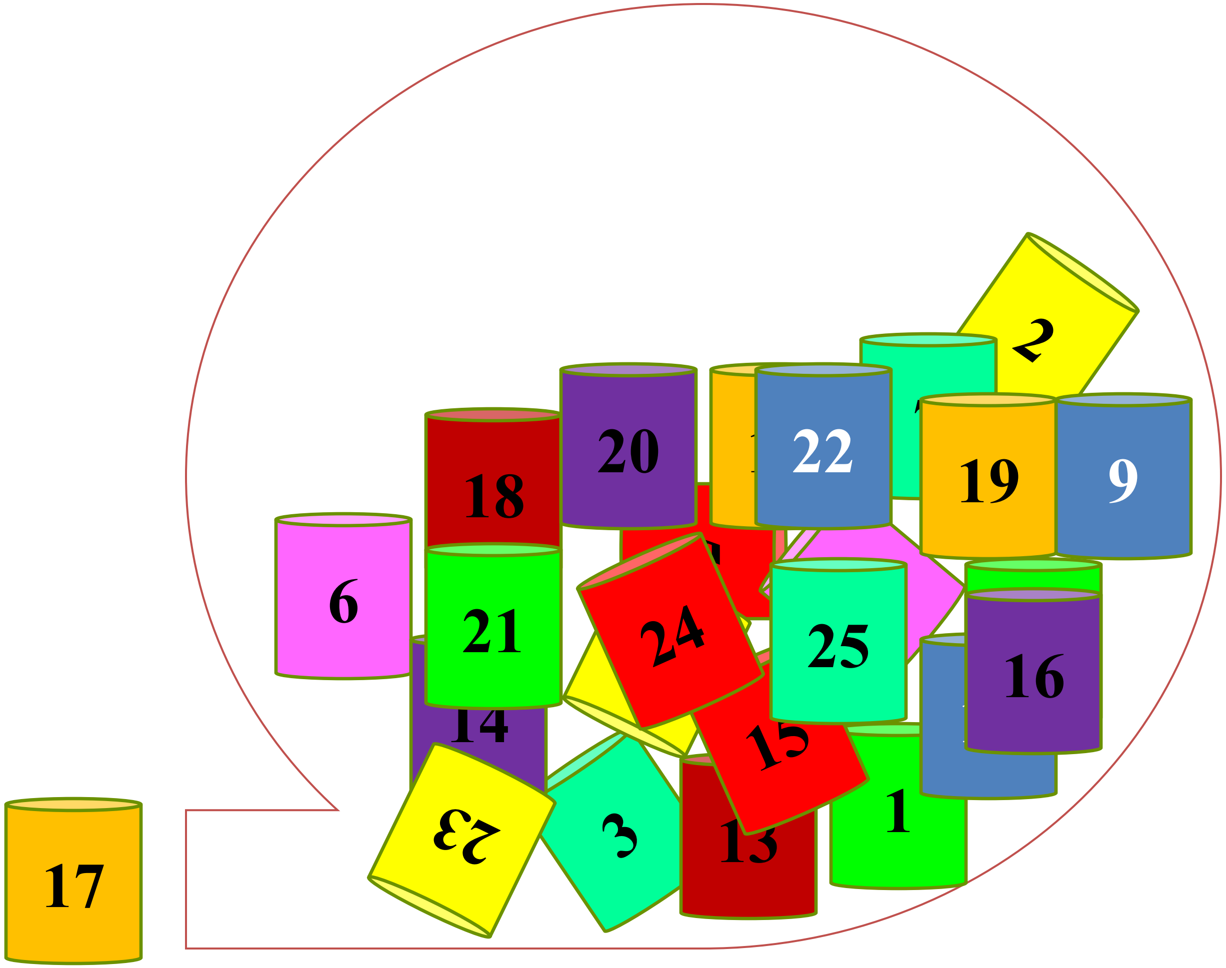

Қалталы сүтқоректілер бұдан неше млн жыл бұрын пайда болған?

140млн

Бинго

миллионер

Бинго

миллионер

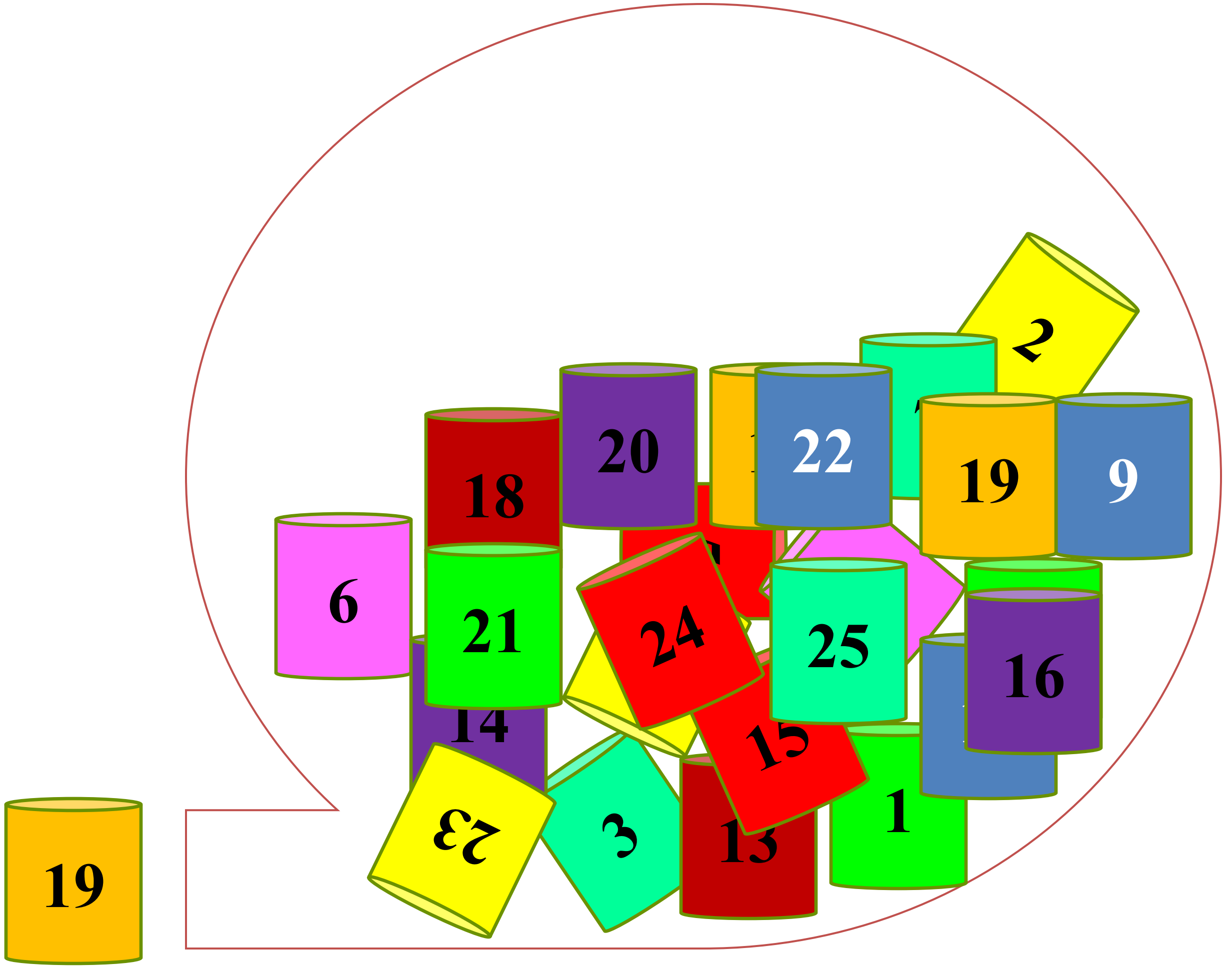

Бинго

миллионер

Қазіргі тіршілік ететін сүтқоректілер неше класс тармағына жіктеледі?

2

Бинго

миллионер

Бинго

миллионер

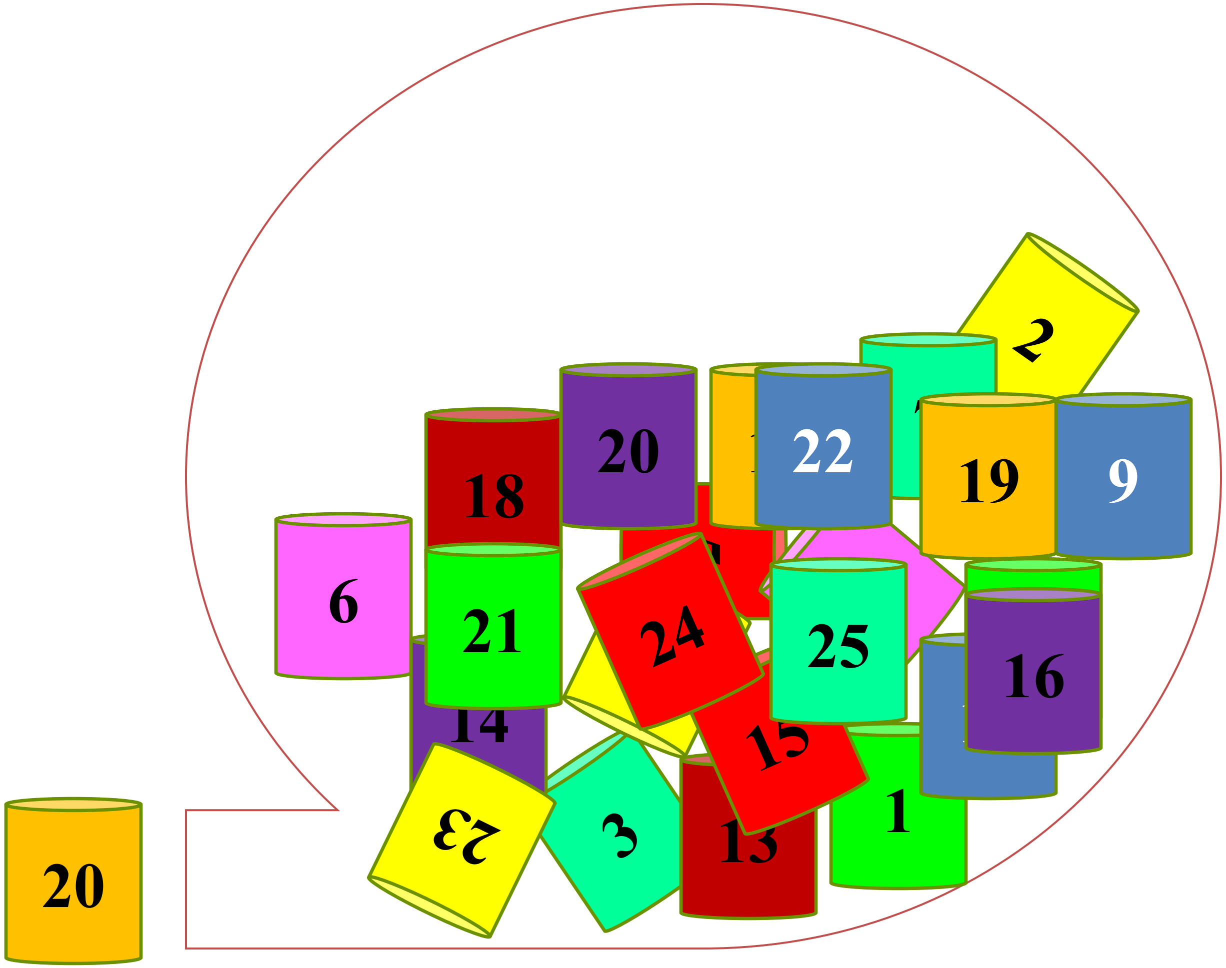

Сүтқоректілердің жер шарында қанша мың түрі бар?

5 мың

Бинго

миллионер

Бинго

миллионер

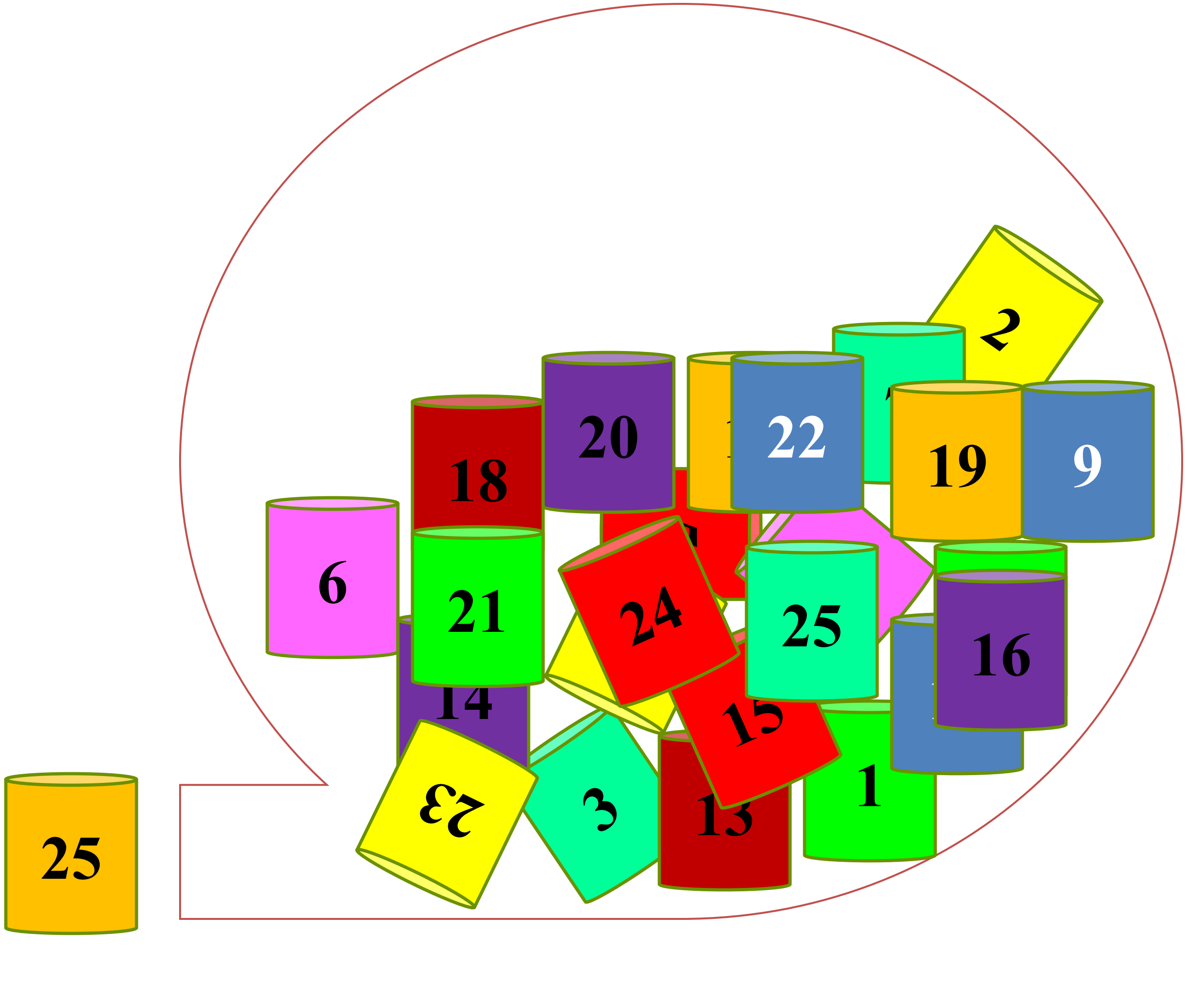

Бинго
миллионер

Сүтқоректілердің мойын омыртқа саны нешеу?

7

Бинго

миллионер

Бинго

миллионер

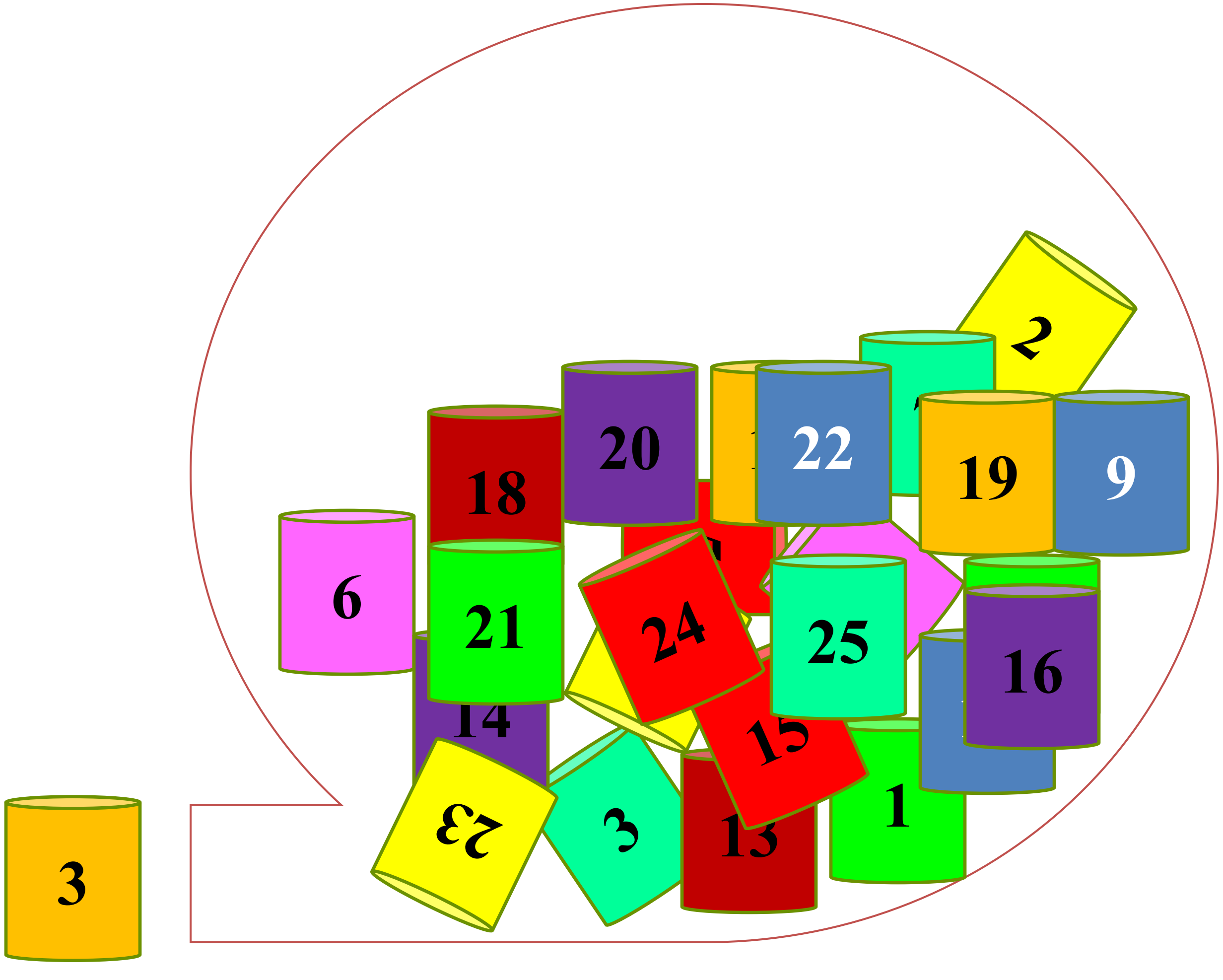

Бинго
миллионер

Сүтқоректілерді зерттейтін ғылым саласы?

Маммало

Бинго
миллионер

Бинго

миллионер

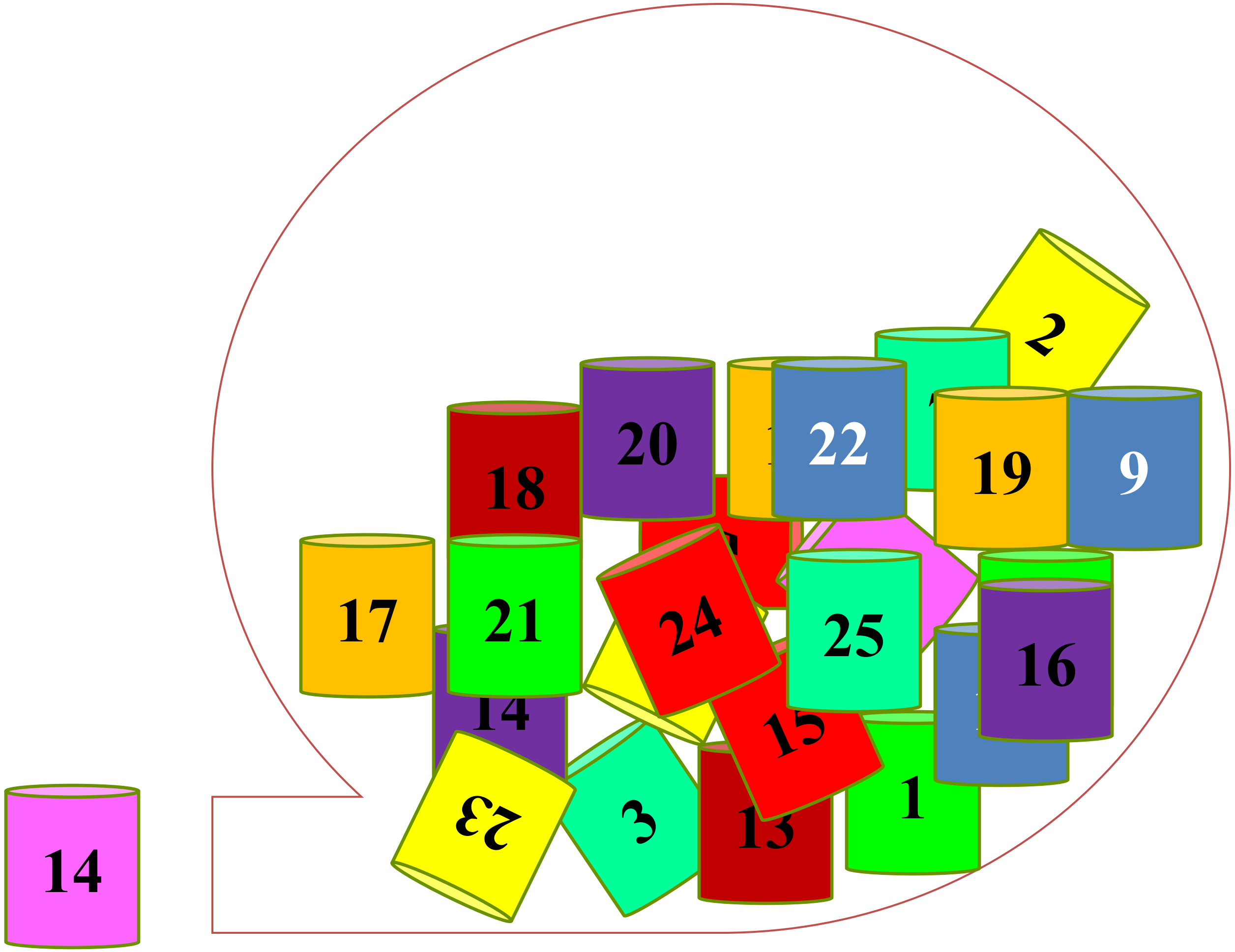

Бинго

миллионер

Сүтқоректілерде кеуде мен құрсақ қуысын бөліп тұрады?

Көкет

Биологиялық диктант

I-ТОП

- 1. Асыранды құстарды қолда өсіруді ________________ деп атайды.
- 2. Сүтқоректілердің ____________ жақсы дамыған.
- 3. Орман құстарына ___________________ жатады.
- 4. Африкалық түйеқұс ____________________ деп аталады.

II-ТОП

- 1. Құстардың жүрегі _________________ камералы.
- 2. Сәндік үшін өсірілетін ________________ құс.
- 3. Сүтқоректілерді зерттейтін ғылым саласын _______________ деп атайды.
- 4. Сүтқоректілер _________________ жынысты.

III-ТОП

- 1.Ең ұзақ буаз болатын сүтқоректі жануар_______________.
- 2.Сүтқоректілердің көпшілігі _______________жүреді.
- 3.Бұдан   250-180 млн жыл бұрын _______________тіршілік еткен.
- 4.Жоғарғы сатыдағы сүтқоректілерді_______________деп те атайды.

Ашық сабақ

Тақырыбы: Қазақстанда мекендейтін сүткоректілер. Қазақстандағы жануарларды қорғау шаралары.

Мақсаты:

- 1.Қазақстанда мекендейтін сүткоректілер класының түрлерімен таныстыру, ерекшеліктерін сипаттай білуге үйрету
- 2. Оқушыларды оқу материалдармен таныстыра отырып, өмірмен байланыстыру арқылы оқушылардың танымдық қабілетін белсенділігін арттыру, білім біліктілігін дамыту.
- 3. Қоршаған ортаның жануарлар әлемін қорғауға баулу.

Қазақстанда сүткоректілердің 8 отрядына жататын 178 түрі таралған. Оның 40 түрі Қазақстанның Қызыл кітабына тіркелген **БУНАҚДЕНЕКОРЕКТІЛЕР ОТРЯДЫ**. Бұған ертеден келе жатқан қарапайым сүткоректілер жатады. Олардың миы нашар дамыған әрі иірімдер болмайды, дене температурасы тұрақты емес, тістерінің құрылысы біркелкі, көзі нашар көреді, тұмсығы алға қарай шығыңқы иіс сезуі жақсы дамыған.

Кірпілер

Жұпартышқан

Көртышқан

КЕМІРУШІЛЕР ОТРЯДЫ. Бұл отрядқа күрек тістері жақсы жетілген сүткоректі жануарлардың 2 500-ге жуық түрі жатады. Олардың ішінде құрлықта, суда, ағаш басында, жер астында тіршілік ететін түрлері бар.

Көк суыр

жалман

ҚОЯНТЕКТЕСТЕР ОТРЯДЫ. Қояндардың құм, ор және ақ қоян түрлері кездеседі.

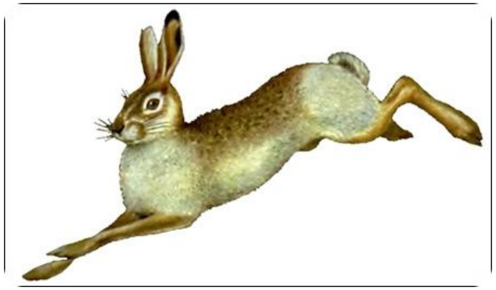

ҚОЛҚАНАТТЫЛАР ОТРЯДЫ. Қазақстанда 27түрі кездеседі.Түнде белсенді тіршілік етеді.

Салпаңқұлақты жарқанат

Ақбауыр жарқанат

ЖҰПТҰЯҚТЫЛАР ОТРЯДЫ. Жұпаяқтылардың үшінші және төртінші саусақтары жақсы жетілген, екінші бесінші саусақтары нашар жетілген.

Күйіс қайыратындар

Күйіс қайырмайтындар

Қуысмүйізділер тұқымдасы

- Қарақұйрық

Ақбөкен

- Таутеке

Арқар

ЖЫРТҚЫШТАР ОТРЯДЫ. Олардың сойдақ және азу тістері жақсы жетілген, сойдақ тістері өте өткір.

Аю тұқымдастар

Қасқыр тұқымдастар

Сусар тұқымдастар

Мысық тұқымдастар

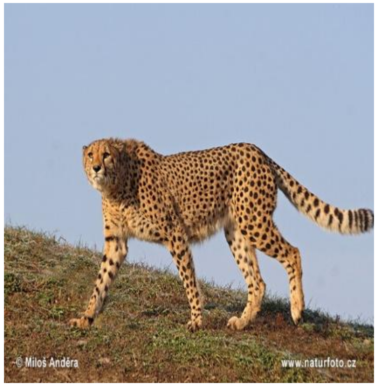

ТАҚТҰЯҚТЫЛАР ОТРЯДЫ. Тақтұяқтылар отрядының үшінші саусақтары жақсы дамыған, қалған саусақтары нашар жетілген. Қазір үш тұқымдасының (тапирлер, керіктер, жылқылар) өкілдері кездеседі.

ЕСКЕКАЯҚТЫЛАР ОТРЯДЫ. Дене пішіні ұршық тәрізді 30-дан астам жануарлар түрдері жатады. Аяқтары ескекке айналғандықтан ескекаяқтылар деп аталған.

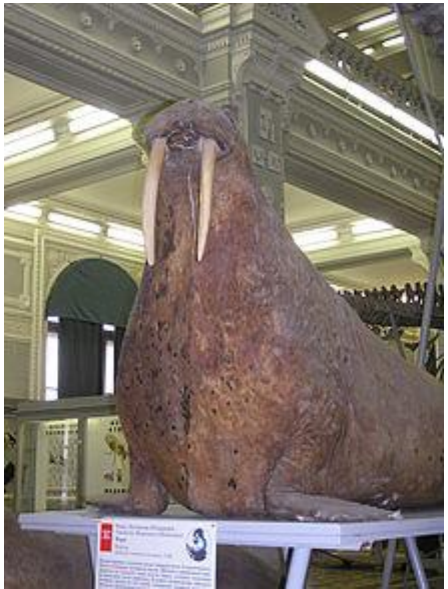

Қазақстанның табиғат аумағы сүткоректі жануарларға бай. Елімізде сүткоректілердің 8 отрядына жататын 178 түрі өмір сүреді. Оның сирек кездесетіндіктен 40 түрі Қазақстанның Қызыл кітабына тіркелген, Қазақстанда 10 мемлекеттік қорық, 12 ұлттық табиғи саябақ, 50-ден астам қорықшалар сирек кездесетін аңдарды қорғауда.

“ЕҢ,ЕҢ,ЕҢ....” қызықты деректер

1) Ең үлкен сүтқоректі- көк кит..

2) Ең кішкентай сүтқоректі-қызғылт тісті жертесер.

3) Ең жүйрік сүтқоректі-қабылан.

4) Ең жалқау сүтқоректі-үшсаусақты жалқаңаң.

5) Ең биік сүтқоректі- жайлаң (жираф).

.

6) Ең ұзақ буаз болатын сүтқоректі-азиялық піл.

7) Ең ақылды сүтқоректі-дельфин.

“Сен білесің бе?” (кімнің төлі қандай?)

№	Жануардың атауы	Аталығы	Аналығы	Төлі
1	Доңыз	Қабан	Мегежін	Торай
2	Бұғы	Бұғы	Марал	Қодыға
3	Елік	Күлміз	Сөге	Еңлік
4	Арқар	Құлжа		Қозықа
5	Аю	Матай	Кірекей	Қонжық
6	Қасқыр	Арлан, Көкжал, Сырттан	Шулан, Құртқа	Бөлтірік
7	Барыс	Барыс	Таутан	Алан

Бекіту тапсырмалары

Оқулықпен жұмыс
298-бет тапсырманы
орындау.

А.Бунақденеқоректілер Б.Жұптұяқтылар
Ә.Кемірушілер В.Жырқыштар

- **Күрек тістері жақсы жетілген.**
- **Дене температурасы онша тұрақты емес**
- **Түр құрамы өте көп.**
- **Сойдақ және азу тістері жақсы жетілген**
- **Миы нашар дамыған**
- **Үшінші және төртінші саусақтары жақсы дамыған**
- **Қарақұйрық , ақбөкен, бегемот**
- **Кірпі,жұпартышқан, жертесер**
- **Борсық, күзен, қабылан,ілбіс**
- **Қалқанқұлақ, жайра, көк суыр**
- **Тұмсығы алға қарай шығыңқы**
- **Сойдақ тістері өте өткір**
- **Тістерінің құрылысы біркелкі**
- **Кей түрі ін қазып тіршілік етеді**
- **Қуысмүйізділер деген класы бар**

СИНКВЕЙН ӘДІСІ

Суткоректілер

1. Зат есім (бір сөз)
2. Сын есім (екі сөз)
3. Етістік (үш сөз)
4. Тақырыптың мағынасын ашатын ой (6 сөз)
5. Тақырыптың негізін қалайтын бірінші сөздің синонимі (бір сөз)

Қорытынды: Қадір Мырза Әлидің «Қызыл Кітап» поэмасынан үзінді:

- *Отыра алмас ұл шыдап, қызың шыдап*
- *Жоғалғандар тізімі-ұзын шұбақ*
- *Қызыл Кітап-*
- *Мезгілсіз кеткендердің*
- *Бастарына қойылған қызыл шырақ!*
- *Қызыл Кітап-*
- *Тірі жан тимесін деп*
- *Хайуанатқа берілген қызыл мандат.*
- *Баяғыдай бәрінің халы бірақ-*
- *Мойындарын үзеді әлі бұрап.*
- *Қызыл Кітап-*
- *Бұл өзі қызық кітап:*
- *Тысы жұқа,*
- *Астары қалыңырақ...*

Бағалау

Үйге тапсырма

§59 (оқу).Қорықтарға реферат жазу

Болжау кестесі

Білеміз	Білдік	Білуіміз керек

Назарларыңызға ра т!